אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת ריז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"א מנחם אב תרס"ט - רחובות
נמען: הרב ניסן רנין

הרב קוק מודה על הספר של אביו המנוח של הנמען, ידיד נפשו, ומשבח את הבן על שמוציא לאור את כתבי אביו. הרב קוק משבח גם את החוברת שכתב הנמען ביידיש לצעירים: כל דבר טוב שמגיע ללב הצעירים צריך להיאמר. הרב קוק מעודד לשלב ברעיון הלאומי את מקור קדושתו ואת חיבת הארץ.

עיקרי הדברים

- תודה על ספרי אביו של הנמען.
- חוברת ביידיש לצעירים.
- הרעיון הלאומי במקור קדושתו.

נוסח האגרת

ב"ה[1], רחובות ת"ו[2], י"א מנ"א[3] תרס"ט[4].

שלו'[5] וברכה מהרי יהודה, לכי'[6] ידידי ויקירי מימי נעורי, הרב הנכבד, אוצר תוי"ר[7], מו"ה[8] ניסן ראבין שליט"א[9], וכא"ל[10] שוי"ר[11],

אחדשה"ט[12] באה"ר[13].

בשבתי כעת בקרייתא דארעא דישראל, במושבה רחובות ת"ו, כדרכי בכל שנה לעת בציר הענבים מכרמי חמד של אדמת הקודש ת"ו, קראתי עונג ורויתי דשן נחת ושמחת לב ממנחת כבודו הטהורה, ספרו היקר והנחמד של כבוד מר אביו, ידידי עז המנוח הגאון זצ"ל[14]. אשרי חלקו של כבוד ידידי, אשר זכה להיות בן מכבד אב, בדבר הגדול הזה, של הארת הגיוני לב טהור ונפש קדושה של כבוד אביו, רב חביבי הגאון וצדיק ז"ל[15], על פני תבל. רב תודות לכבוד אהובי על העונג הרב אשר השביעני. כה יזכהו ד' להוציא לאור את כל כתבי קודש של כבוד

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 ת"ו - תבנה ותכונן
3 מנ"א - מנחם אב
4 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
5 שלו' - שלום
6 לכי' - לכבוד
7 תוי"ר - תורה ויראה
8 מו"ה - מורנו הרב
9 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10 וכא"ל - וכל אשר לו
11 שוי"ר - שלום וישע רב
12 אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
13 באה"ר - באהבה רבה
14 זצ"ל - זכר צדיק לברכה
15 ז"ל - זכרונו לברכה

אביו הגאון ז״ל, אשר ידעתי את יושר הגיונו ועומק שכלו, בצירוף עוצם שקידתו, ויראת ד׳ הטהורה שהאירה בלבבו, שהיתה מחוברת עם אהבת האמת, באופן נעלה, מצורף לחריפותו, בקיאותו וענות צדקו, שכל אלה הנם ערובה בטוחה על יקרת מעשי ידיו וגדולת התועלת אשר יקבלו מהם למודי ד׳, בצאתם לאור בע״ה[16], ישוטטו רבים ותרבה הדעת.

כן אפריון אמטי לכבודו על החוברת הזרגונית, מעשה ידיו. ילך אהובי בכחו זה, וכל הגיון טוב וישר, המיוסד על אדני אמונה טהורה, הנאמר בסגנון שיוכל להכנס בלב איזה חלק מהצעירים בני דורנו, המעולפים בצחיחות צמאון, צריך הוא להאמר. וחלילה חלילה לכבוש את רוח ד׳ זה. כל אשר העיר ד׳ את לבבו, כמה שיועיל, כמה שיציל, כמה לבבות שיכשיר, מעט או רב, כמה שיקליש את זוהמת האויר המחניק של החמריות הבורית החצופה, ההולכת ומתרוממת דוקא סמוך לגויעתה, אין די באר את גודל החוב. אמנם נכון הדבר לפני סופר בעל כשרון שכמותו, שיכניס בתוך הצעותיו את טהרת הרעיון הלאומי, במקור קדושתו האמיתית, למלאות לבבות רבות בחבת ארץ הקודש ובאמונת קודש בתחית עם ד׳ על ארצו. לעת כזאת, אשר מהליכות החיים וזרמי המעשים המדיניים והרוחניים נוכל לקחת תורה רבה על פקודת ד׳ את עמו, על התנוצצות קרן ישועה לישראל מהררי קדש, מהתחלת שיבת בנים לגבולם, רוממות רוח האומה אל מרומי הררי קודש, כשתכנס בתוך כל הארג של המחשבות כולן, המשוטטות בעולם בדבר שאלות הזמן והחיים, תתן לכלן עז ויפעה, ברק קודש והדרת כבוד. ועכשיו אין הדברים עומדים רק בגי-חזיון לבד, כי״א[17] הולכים הם ונעשים. רק חובת כולנו היא שלא לעמוד מרחוק, להיות פועלים עם ד׳, כל אחד כפי כחו וכשרונו, ויותר מן הכל החובה מוטלת על כל סופר מוכשר, אשר רוח ד׳ תניחנו. אקוה, שיצליח כבודו בדרכו זה, בתתו לוית חן על כתבי ידו, ועל כל אשר ברוח עמו, להוציא לאור לטובת המון עם ד׳ הנפוץ, הנתון למשיסה רוחנית, עוד יותר ממה שהוא נתון למשיסה חמרית, את המחשבה הקדושה והרוממה של תחיית האומה על אדמת קדשה, אשר כעת חיה הגיע הזמן להופיע עליה אורות רבים מעברים שונים.

מאד הייתי חפץ להשתעשע הרבה עם כבודו. יקר הי׳[18] לי מאז, וחמודות הוא לי כעת, וביחוד שקשר נשמתי ואהבה עמוקה של אמת היו ביני ובין כבוד מר אביו הגאון ז״ל, נבדל לחיים טובים, אבל משא טרדת עבודות יעצרוני כעת.

כן שמחתי בבשורה טובה שנתקבל כי׳[19] גיסו הרב הגאון שי׳[20] לאב״ד[21] בק׳ פאלאנגען. יצו ד׳ אתו את הברכה וירומם אף ינשא כערכו הנעלה.

הנני חותם בברכה, באהבה נאמנה, כנפשו היקרה ונפש אחוז באהבתו ודורש״ת[22] מהררי קודש,

הק׳ אברהם יצחק ה״ק הנ״ל

מאד חפצתי לדעת ממעשה כי׳ חותנו הרב הנכבד וספריו הנ״ל[23]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

---

16 בע״ה - בעזרת השם
17 כי״א - כי אם
18 הי׳ - היה
19 כי׳ - כבוד
20 שי׳ - שיחיה
21 לאב״ד - לאב בית דין
22 ודורש״ת - ודורש שלומו ותורתו
23 הנ״ל - הנזכר לעיל